

ÚJVIDÉKI HIRLAP.

POLITIKAI ÉS VEGYESTARTALMU LAP.

Megjelenik minden SZERDÁN és SZOMBATON.

Előfizetés: egész évre 12 K., félévre 6 K.,
negyedévre 3 K.

Egyes szám kapható a kiadóhivatalban.

Felelős szerkesztő:

dr. Nemes Sándor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Erzsébettér 6-ik sz.

Kéziratok vissza nem küldetnek.
Hirdetések díjszabály szerint.

Pereg a dob! . . .

A pénzügyminiszterium a közelmúlt napokban szigorúan utasította a pénzügyigazgatóságokat, hogy a kincstári követelések behajtása céljából haladéktalanul indítsák meg és minden egyes esetben a legnagyobb eréllyel vezessék keresztül a végrehajtási eljárást, — azzal okolva meg ezt a drákói rendeletet, hogy most már különösen a gazdaközönségnek módjában áll az idejű termést értékesíteni és abból az adótartozást befizetni.

Hozzá vagyunk ugyan már ahhoz szokva, hogy a mi pénzügyi adminisztrációnkat mindig és mindenben a legridegebb finánczfelfogás vezeti, amely se kiméletet, se magasabb emberi vagy nemzetgazdasági tekintetet nem ismer, ha egyszer a „magas kincstár érdekei” forognak szóban, de azért a fent jelzett rendelet kiadásán mégis csodálkozunk.

Hát a pénzügyminiszteriumban nem olvasnak hírlapokat? Azok a tisztelt urak nem érintkeznek az emberekkel? Vagy — a fejét a homokba rejtő struczmadárként — az akták és rubrikák közé temetkezve, egyáltalán nincs tudomásuk arról az országszerte hangzó panaszcsoportról, hogy az idejű termés mennyiségileg a közepesnél is kevesebb s ennek dacára a gabonának mégis olyan alacsony az ára, hogy a gazdák egyáltalán nem adhatják el terményeiket, mert a mai árak mellett még a termelési költségeket sem fedezhetik?

És ilyen körülmények között most még előáll a pénzügyminiszterium, azzal a bölcs és humánus rendeletével, amelyben rászorítja közegeit, hogy tűzzel-vassal hajtsák be az adóhátralékokat, mert hiszen „a gazdaközönségnek most már módjában áll az idejű termést értékesíteni”.

S a magas miniszterium jeles jogászdoktorai (akik ha a nemzetgazdaságot az egyetemen annak idején nem „hallgatták” volna is, de — ha már másutt nem — a kávéházban is elégszer hallhatták, hogy az árak képződése a kínálat és kereslet viszonyaitól függ) nem tudják, vagy nem akarják belátni, hogy ha a végrehajtó által szorongatott gazdaközönség azt a kis termését most piacra dobja: annak az ezer meg ezer szorult embernek a kényszereladása az árakat majd még sokkal lejjebb nyomja; s így a pénzügyminiszterium tulajdonképpen az annyiszor kárhoztatott „papiros buza” szerepét fogja átvenni.

Mi szükség volt hát arra a szerencsétlen rendeletre, az „ész, eréll és táp-péntat”-nak erre a kiáltó bizonyítékára, holott eddig évről-évre éppen az volt a helyes gyakorlat, hogy a tél beálltáig a végrehajtási eljárás általában szünetelni szokott.

A végrehajtók tehát vigan járnak falról falura, jó kedvvel számítgatva napdíjait és költségeiket, — az az istenadta néhány zsák buza, amely ott szegyenkezik az üres kamarákban, hamarosan protokolumba kerül, — szaporodnak a zálogolási jegyzőkönyvek, megkezdődnek a transzferálások, s aztán megperdül a dob és ezer meg ezer családnak egész évi, véres verejtékkel szerzett mindennapi kenyere átváltozik adófilléreké s a jövő havi közigazgatási bizottsági üléseken büszkén jelentik majd a királyi tanácsos pénzügyigazgató urak, hogy az adófizetési eredmény a múlt év hasonló időszakához képest ennyivel meg ennyivel megint kedvezőbb.

A közadók kezeléséről szóló 1883. évi XLIV. törvénycikkéről nem mondta ugyan még eddig senki, hogy az a felebaráti szeretet és irgalmasság parancsával egyértelmű, de azért az 59. §-a mégis elrendeli és elvül tűzi ki, hogy: „az adózók ingóságainak lefoglalásánál az adóhátralék az adókötelezettre nézve minél kevésbé sértő és kártékony módon biztosítsák”, aminek nem lehet más értelme, mint az, hogy a foglaltató kincstár senkinek ne tegyen nagyobb kárt, mint amennyi az a haszon, amelyre a kincstár jogos igényt tarthat.

Miért nem respektálja tehát éppen a pénzügyminiszterium a törvénynek ezt a rendelkezését? S miért kell tönkre tenni annyi szegény embert, csak azért, mert nem képes éppen a kellő időre megfizetni az adóját?

Ez alkalommal is hangoztatnunk kell tehát azt az — általunk egy ízben már fejtegetett — eszmét és kívánalmat, hogy az adók esedékességi idejét okvetlenül meg kell változtatni s a fizetési határidőket másként kell megállapítani, már csak azért is, mert az ország legtöbb adófizetője ez idő szerint még mindig a gazdálkodó osztályhoz tartozván: ezekre nézve képtelenség, hogy például a legnagyobb nyári munkaidőben, mikor a gazdának csak költsége van, de jövedelme semmiből sincs, végrehajtásokkal zaklassák, ha az adóját nem képes idejére befizetni.

Erre ugyan az elméleten nyargaló szobatudósók és pedáns bürokraták azt az ellenvetést teszik, hogy az államnak is bizonyos időhöz kötött kötelezettségei lévén, hogy ezeknek pontosan megfelelhessen: azért kell az adók befizetésére egységes határidőket megállapítani. Hát jól van, követeljük és szedjük be az adót a megállapított határidőben azoktól, akiknek az adófizetés bármely időben sem okoz nehézséget, de legyen tekintettel az állam azokra az adózókra is, akiknek nincs mindig egyformán tele a tárczájuk, s ha már ezek keresete és jövedelmének egy jelentékeny részét magának követeli: legalább annyi könnyebbséget engedjen nekik, hogy a terhőkre kivetett évi adójukat ugyanazon évben, de akkor és úgy fizethessék, amint arra őket foglalkozásuk és anyagi helyzetük képessé teszi.

S ha az államkincstárnak bizonyos időre szóló kötelezettségei vannak, amelyeknek határidejét pontosan be kell tartania, — hát ha nem folynának be az adók rendszeren és arányosan — tessék kisegítésképpen az évről-évre növekvő pénztári fölöslegeket igénybe venni és ezek aztán a későbbben befolyó adókból helyre-pótolni, de ne tessék mindjárt az árverező dobot pergetni, mert ez nagyon könnyű dolog — annak, aki dobot veri, ámde kimondhatatlanul keserves és szegyenletes arra nézve, aki ennek a kormányzati eszköznek az áldozata.

Dühöng az egyetértés. És még azt irták a fővárosi újságok, hogy az ujvidéki szabadelvűpártban viszály ütött ki. És mi még azt is meg mertük írni, hogy megszűnt, nincs egyetértés.

Ugyan hamarosan ránczáfoltak. Olyan hatalmas életjelt adott magáról az eltemetettnek mondott egyetértés, hogy kénytelenek vagyunk magunk is elismerni, hogy az csakugyan él. De nem csak hogy él, sőt féktelenül dühöng.

Mikor a szabadelvűpárt egyik része bizalmi sürgönyt indítványozott, hogy dicsőítsék már egyszer itt is Széll Kálmánt, az erősebb része azt mondta, hogy — nem kell.

Nagy volt a feltűnés. Maguk is megijedtek ezek az erősek s annak a mentésnek a háta mögé bujtak, hogy majd főispáni beiktatáskor.

No hát melleleg mondva, meg volt azóta már a beiktatás is — de bizony az üdvözlés elmaradt megint.

A napokban vérvörös színű plakátok jelentek meg a sarkokon, melyeken vasárnap 5 órára nagy gyűlésre hívja a párt hiveit az „előkészítő bizottság”.

Másodnapra rá ugyanolyan színű plakátokon a pártelnök ugyancsak vasárnapra, ugyancsak abba a helyiségbe, de már délután 3 órára hívja egybe — megint a nagy gyűlést.

No persze sokan vannak, akik elégetlenek a pártvezetőség tevékenységével. Összeállnak, alakulnak, szervezkednek s gyűlésezni akarnak. Elnevezik magukat előkészítő bizottságnak s e czímen összehívják 5 órára a nagygyűlést.

A pártvezetőség felelete erre az, hogy ő nem ismer semmiféle előkészítő bizottságot s annak intézkedéseit sem ismeri el. Ha kell szervezés, ha kell nagy gyűlés — ám legyen, s összehívja ő is a hiveket, de már más időre.

S lesz most két nagy gyűlés. Azaz hogy nagy gyűlés sehogy sem lesz. Nincsenek ahhoz való hivek.

Mondunk egy jó tanácsot. Kérjük kölcsön az ellenzék hiveit. Higgyék el, hogy elmegyünk és ott leszünk. És akkor legjobb lesz 3-tól 5-ig terjedő gyűlést hirdetni most harmadszor. Így azután meg lehet a nagy gyűlés s mindegyik, úgy a vezetőség, mint az előkészítő bizottság osztozkodhatik a siker dicsőségében. És lám meg lesz az egyetértés is. A dühöngő egyetértés is.

Mi pedig mosolygunk rajta.

Ujdonságok.

(Rendkívüli közgyűlés.) Hétfőn délután 4 órakor rendkívüli közgyűlést tartott a törvényhatósági bizottság. A Pekló-féle kérvényt kellett volna tárgyalni; minthogy azonban a kérvény kellőleg felszerelve nem volt, le kellett venni a napirendről.

(Vörösmarty ünnepély) Nemrégiben felszóltunk amiatt, hogy a „Magyar Casinó” eddigelé mit sem tett egy december 1-én, mint halhatatlan koszorúsunk 100. születésnapján rendezendő Vörösmarty ünnepély érdekében. A mint most értesülünk, a „Magyar Casinó” mult heti választmányi ülésen elhatározta, hogy a jelzett napon ünnepélyt rendez, melynek program-összeállításán most dolgoznak.

(Áthelyezés.) Buttala János m. kir. honvédfőhadnagy kezelőtisztet Ujvidékről Munkácsra helyezték át.

(Szocialisták szervezkedése.) A helybeli szocialisták hetes bizottsága bizalmi ülésen elhatározta, hogy folyó hó 11-ikén délután 3 órakor a Temerini-utca 5. szám alatt levő Nelich-féle vendéglőben nyilvános népgyűlést tart a következő napirenddel: 1.) Válasz a szocializmust cáfolóknak. 2.) Általános munkásképző-egylet alakítása. 3.) Az alapszabályok előterjesztése. 4.) Esetleges indítványok. Az első pont magyar előadója Csáky Lajos lesz; szerb és német referensként e pontnál Dincser József szerepel. A többi 3 pontot mind a három nyelven Dincser József fogja előadni.

(A tartalékos tisztek ellenőrző szemléje.) November negyediké már régóta a tartalékos tiszteké. E napon tartják meg évről évre a rapportot ama tartalékos tisztek számára, kik az éven fegyvergyakorlaton részt nem vettek. Tarka képet mutattak e napon városunk utcáin is. A tartalékos tisztek fényes, majd minden csapatból kikérült fényes uniformisai voltak láthatók. A jelentkezés reggel 9 órakor kezdődött a közös laktanyában, a hol már jóval a kitűzött óra előtt számos jelentkező volt látható. Festői szép képet nyújtott a sok

csillogó uniformis. A bizottság elnöke Winter Adolf alezredes volt, a ki átvette a személyi értesítőket; Demjanovich Dezső főhadnagy pedig felolvasta a mult év óta megjelent katonai rendeleteket és törvényeket. A szemle délig tartott.

(Olasz daltársulat.) Holnap, esütörtök estétől kezdve, naponta a „Grand Hotel Mayer”-ban Rizzato kitűnő olasz dal- és táncztársulatával fog hangversenyezni, melyre olvasóink figyelmét ezennel felhívjuk. Belépti-díj 1 korona; kezdete 8 órakor.

(A magyar polgári törvénykönyv.) Plósz Sándor igazságügyminiszter most hétfőn adta közre könyvalakban a magyar polgári törvénykönyv első előadói tervezetét. A könyv ára mindössze 2 korona lesz, hogy így mindazok megszerezhessék, akiket a nagy mű tervezete érdekel. A miniszter ezzel is jelét szolgáltatja annak az óhajlásának, hogy a tervezet fölött a legbehatóbb bírálat induljon meg s laikus és szakértő egyaránt közremunkálkodjék a korszakalkató reform létesítésében. A törvénykönyv-tervezet a következő részekre oszlik: A tüzetes bevezetés után, melyben a kodifikáció története is elmondatik, következnek: I. A személyjog. Ebben a részben minden új, kivéve a holtta nyilvánítt és a nagykorúsítás intézményét. De ez a most ismert jogintézmény is modern, korszerű alapon van újból szabályozva. Teljesen önálló alkotás ebben a részben az egyesületek és alapítványok magánjogi személyiségének meghatározása és ezen jogi személyiségek szerepköre a magán jogterén. Hasonlóképpen egészen új a személyiség jogvédelme. A becsülethez, a névhez az arcképhez, levélhez stb. való jog minden magánjogi vonatkozása tüzetesen meg van határozva. Jogsérelem esetén nemcsak vagyoni, hanem eszméi érték szerint is, tehát teljes elégtételt, kártérítést biztosít az új polgári törvénykönyv. II. rész: a családjog. Ebben legtüzetesebben van szabályozva a házassági vagyoni jog. A régi magyar jogban ismert házassági vagyoni jogi intézményeket lehetőleg fenntartották. Ujonnán van szabályozva a szülők és gyermekek közötti jogviszony a gyámság és gondnokság. III. rész: a dologi jogok foglalata, a melyek a mostani kor igényeihez mérten vannak szabályozva. Egészen új intézmény az u. n. építmenyi jog, mely egészen modern alapokon van kidolgozva. IV. rész: a kötelmi jog, melynek legtömegesebb része úgy van kidolgozva, hogy majdan a kereskedelmi törvény revíziója alkalmával támpontul szolgáljon. V. rész: az örökösödési jog. Alapja a törvényes örökösödés. Ezzel szemben a végrendeleti örökösödés. Az új kodex az ági örökösödést bizonyos fokig korlátozta. A törvényes örökösödés a szépszülélig tart. Ezután már a kincstár örököl, végrendelet hiányában.

(Agyonvert pénzügyőrök.) Titelről írják a „Szegedi Napló”-nak: A szegényebb népek az ősz beálltával legkedvesebb foglalkozása a dohánycsempészet. Nem riadnak vissza attól a számtalan veszélytől, melynek uton-utfélen ki vannak téve: A mult heten is négy adorjáni lakos, névszerint Ádok Ferencz, Böresök József, Böresök András és Vecsernyés Imre tett kísérletet ezzel a veszedelmes foglalkozással. Kibéreltek egy dereglyét és abban elhelyeztek 8 métermazsa dohányt, a tetejébe pedig káposztát raktak. A dereglyével leereszkedtek a Tiszán s a tiszamenti községekben megállva, árulgatták a szüzdohányt. Fülébe jutott ez a dolog a pénzügyőrségnek is és nyomban értesítette a titeli pénzügyőrséget, mivel a csempészek oda iparkodtak lejutni az áruval. Szombat este érkeztek Titel alá, biztonság okaért azonban Mosorin és Titel között kötöttek ki, hogy másnap onnan hordják szét a dohányt. Megérkezésük után hárman bementek Titelbe, hogy a vásárt előkészítsék. Este tizenegy óra tájban értek vissza, amikor négy pénzügyőrt találtak a dereglyénél, a kik annak elszabadításával foglalkoztak. A csempészek ekkor halálmegvetéssel rohantak a pénzügyőrökre, akik fegyvereiket használták a támadók ellen.

Két lövés talált s Böresök József súlyosan sérülve elesett. A másik három csempész akkor megragadta a pénzügyőrök fegyvereit s két fegyvert csakhamar kezükbe kerítettek s a puskatussal Kosilka József és Rigán Elek pénzügyőröket agyonverték. A másik két pénzügyőrnek sikerült elmenekülni, akik értesítették a csendőrséget, mely még azon éjjel kézrekerítette a csempészeket, kik közül a súlyosan sérült Böresök József már halva feküdt a dereglyében s a másik sérült, Vecsernyés Imre is annyi vért vesztett, hogy fölgyógyulásához nincs remény. Az elfogottakat Mosorinba vitték s oda várják a vizsgálóbíró megérkezését is.

(A zentai anarkista.) Zentáról írják: Egy zentai suhanecz Illés Mihály depójában f. hó 24-én alaposan fölpálinkázott és ezen állapotában több ott időző társával élénk vitába keveredett. A vita tárgyát a szólásszabadság képezte. A szóvivő suhanecz, a ki az elfogyasztott roppant mennyiségű pálinkától valóságos őrjöngött, kijelentette hallgatónak, hogy ő a szólásszabadság mellett „szavalt” s mint ilyen meg meri mondani bárkinek, hogy ő anarkista. A szerencsétlen őrjöngő — mint értesülünk — utóbb még felségsértésre is ragadtatta magát, a mi miatt az időközben előhívott rendőrség letartóztatta. A vizsgálat folyamatosan van.

(Szélhámós.) Simai Gyulát, az országos szélhámóst, aki Odescalchi herceg név alatt bejárta az egész országot s mindenütt kisebb-nagyobb családokat követett el, a kovásznai csendőrség letartóztatta. Csak most jött a csendőrség rá, minő kitűnő fogást csinált. Az ország minden részéből érkeznek a táviratok, hogy a szélhámós itt, meg ott járt és kéri a fogvatartását. A szabadkai rendőrséghez egy újabb távirat érkezett, amelyben az foglaltatik, hogy Simait nem küldhetik Szabadkára, mert az ország több részéből érkezett megkeresés a fogva tartása iránt, a bűnvizsgálati iratok ellenben kéri sürgősen beküldeni, hogy az összes ügyekben megejthessék a vizsgálatot. A szabadkai rendőrség már el is küldte az iratokat a kovásznai járásbíróshoz, ahol most a szélhámós „herceg” fogva van.

(Tolvajjárás a szabadkai VI. körben.) Alig mulik el ejszaka, hogy 3—4 betöréses lopás ne történék. Az éjjel a VI. kört látogattak meg az eddig ismeretlen tolvajok. 5 helyen is betörték, de nem nagy eredményel, mert csak 2 helyen vittek el ingóságokat. Wiener Lipótnak az üzletét akarták föltörni, de a házbellek észrevették és Wiener egy revolverlövessel elriasztotta a tolvajokat. Vasárnap éjjel szintén történt 3—4 betörés. A rendőrséghez tömegesen érkeznek a panaszok.

(Meggyilkolt kocsmáros.) Szabadkáról írják: Gyilkosság történt Zentán a likasi szállási uton levő Schwarcz-féle kocsmában az elmult héten. Schwarcz Julianna ugyanis a városban lévő, honnan hazatérve férjét haldokolva találta úgy, hogy tőle a gyilkosságra vonatkozólag már mitsem tudhatott meg, mert néhány percz múlva meghalt. A meggyilkoltat a kórházba szállították hol megállapították, hogy mellén ejtett szúrás okozta a halált. A rendőrség nyomoz és azon egyént gyanúsítja, ki Schwarcz né állítása szerint pár nappal azelőtt 5 frtot kért kölcsön, de miután már italokért úgy is tartozott, azt megtagadták neki. Az ügy különben a rendőrségtől a járásbíróshoz tetetett át.

(Elfogott kasszabetörők.) Szabadkáról írják: Néhány nap előtt történt, hogy a vaskuti vasuti állomáson feltörték az állomási pénztárt és a vaspénzszekrényt elvitték. 190 korona és különféle értékpapír volt benne. A csendőrség megindította a nyomozást és a pénzszekrényt meg is találták a vaskuti réten a tettesek azonban a legszorgosabb kutatás daczára sem voltak feltalálhatók. Hosszas nyomozás után végre ráakadtak a tettesekre. Három fiatal vaskuti juhászlegény volt, akik azelőtt kubikosok voltak. A csendőrség mégis találta az iratoknak egy részét és a pénzből is valamit. A tetteseket tegnapelőtt este a

bajai vonattal hozták be Szabadkára a vaskuti csendőrök. A betörőknek azonban — mint értesülünk — nemcsak ez az egy betörés terheli lelkiismeretét. Egy szervezett betörő bandájuk volt és alig mult el éjjel, hogy ugy Vaskuton, mint a szomszéd községekben ne követtek volna ei kisebb-nagyobb betöréses lopást. Czifra szűrben hozták ide a betörő legényeket Szabadkára. A szombat éjjel a rendőség börtönében töltötték és vasárnap reggel bekisérték őket a kir. törvényszék börtönében.

(Munkások nyomora.) Közeledik a tél: a szegény emberek réme. Nemcsak arról kell gondoskodni, hogy meglegyen a nyomoruságos eledel, a mi, ha ki is marad néha egy napig, szegény ember meg sem érzi valami nagyon, ugy van berendezve a gyomra születésétől kezdve. Kell azonban egy kis tüzeiő fa is, meg valamivel melegebb ruha, hogy meg ne vegye az embert az isten hidege. Most, a mikor három-négyszeres lesz a kiadás, esik el sok szegény ember attól a kevés keresetől, a miben nyáron át ugy a hogy része volt. Titelről írják, hogy az ottani tégl- és cserépfedő-gyárak, melyek állandóan 1000—1500 embert foglalkoztattak, teljesen beszüntették az üzemet. Kereset nélkül állanak a munkás-családok, melyek pedig éveken át állandó munkásai voltak a gyáraknak. Ugyanilyen szomorú híreket kapunk az ujvidéki és apatini téglagyárakról. Állítólag ott is beszüntetik az üzemet s több száz munkást fognak elbocsátani.

(Lelkiismeretlen nevelő.) Bajáról írják: Stegmüller Hugó bajai magánhivatalnok körülbelül két hónap előtt egy francia nevelőnt fogadott fel gyermekei mellé. A nevelő jó modorával annyira megnyerte Stegmüllerék bizalmát, hogy teljesen reabizták gyermekeik gondozását. A nevelő azonban rútol visszaél e bizalommal. Mikor Stegmüllerék a városban tett látogatásukról majorbéli lakásukra hazatértek, az udvarban sirankozást és jajgatást hallottak. Kutatván ennek okát, csakhamar megtalálták gyermekeiket az udvarban lévő pocsolóban fetrengve, teljesen sáros állapotban. A megrémült anya rögtön észrevette, hogy a gyermekek teljesen részegek. A szülők bevitték a gyermekeket a lakásba, a hol az étteremben 2 üres champagner és 3 üres cognacos üveg és egy nagy dözsölés nyomait látták. A nevelő a gyermekekkel és cselédekkel, a házbeliek távollétében nagy mulatságot rendezett és nyomtalanul eltűnt. A lelkiismeretlen nevelő ellen Stegmüllerék megtették a följelentést.

(A pesti szocialista vezér.) Rendkívül mulatságos és érdekes bűnügyben tartott fő tárgyalást tegnapelőtt délután a szabadkai kir. törvényszék Crainiceán Mihály elnöklete alatt. — A panasos 2 csókai atyafi volt, akik alaposan megjárták a szocialistasággal. Egy napon beállított hozzájuk Pesti József adai lakos és azt mondta a két atyafinak, hogy néhány nap mulva a pesti szocialista vezér lejön Adára és minden szocialistának 100 frt helyett 300 frtot ad, mert anyi a pénze, hogy nem tudja hová tegye. A két csókai atyafi elment Adára, hogy meggyőződjenek, vajjon igazságot mond e az elvtárs. Megérkeztek Adára, egy kicsit várni kellett, míg a vonat megérkezett, mely a pesti méltóságos urat hozta. Beszél a csókaikkal és megígérte nekik, hogy egy hét mulva újból lejön, a legnagyobb gondja az, hogy a szegény emberen segítsen, hozzanak neki 200—200 frtot. Ő egyenkint 600 frtot ad érte. A csókaiak haza mentek, mindenüket pénzzé tették és egy hét mulva csakugyan Adára mentek. Már este volt, mikor a méltóságos ur megjelent elegáns öltözetben és Pesti Józseffel együtt elvezették a két csókai atyafit avval, hogy a méltóságos urnak a falu végén levő birtokára mennek. Mikor a falun kívül voltak és egy erdő mellett elhaladtak, két lővés dördült el. Kirohant az erdőből a két fegyveres ember, megtámadták a csókaiakat és pénzüket elvették, azután Pesti Józseffel és a pesti urral együtt

elfutottak, ott hagyva a halálra rémült embereket. Másnap jelentést tettek a csendőrségnél és a két rablót, valamint Pesti Józsefet és a pesti urat, névszerint Sterbik János adai rovott multu egyént elfogták. A tegnapi tárgyaláson rablás miatt valamennyit 2—2 évi fegyházra ítélték.

(Örült leány a bálban.) Szabadkáról írják: Ifkovics Ivandekics Katalin munkásleányt mintegy 3 hét előtt vitték ki a kórházba, minthogy az elmebetegség tünetei mutatkoztak rajta. Az elmúlt pénteken egy alkalmas pillanatban megszökött a kórházból és hazament szüleinek lakására. Tegnap este felöltözött selyem ruhájában, nagy virágot tűzött a hajában és meztláb elment a parasztbálba. Az inspekziós rendőrnek feltűnt a leány viselkedése, telefonált a mentőkhöz, a kik a bál helyiségéből ki vitték a leányt a kórházba.

(A legizletesebb asztalviz.) A legizletesebb asztalviz a „Kristály“ Szent-Lukácsfürdői hegyiforrás, mely mint egészeséges ásványviz több száz orvos által ajánlva van.

(Letartóztatott kereskedő.) Mintegy két hét előtt a szabadkai királyi törvényszék elrendelte a csődöt Leuchter Mór zentai kereskedő ellen. A passzívák körülbelül 100.000 koronát tettek ki, melylyel szemben alig van 15000 korona activa. A leltározás befejeződött, a mely alkalommal kitűnt, hogy a csődbe jutott kereskedő nagy mennyiségű árut rendelt, a melyből azonban semmi sem volt meg, minthogy az árut azok megérkezésekor a beszerzési áron alól eladatta. A könyvekben nagy összegű követelések szerepelnek és adósonként teljesen szegény emberek vannak felvéve, akiken egy krajczár sem hajtható be. A csőddel együtt a bűnfenyítő vizsgálat is megindult és a napokban volt Bogáromi János vizsgáló bíró előtt a kihallgatás, aki a csődbe jutott kereskedőt az ellene felmerült súlyos gyanuok alapján letartóztatta és vizsgálóati fogságba helyezte.

(Hűtlen eselőd.) Bács-Topolyáról írják: Czellik János egy éve volt mint kocsis alkalmazva a helybeli plébánián, péntek délben a prépost plébános a három káplánjával együtt Tárnok Jozsefnél volt ebéden s lakásán minden ajtót becsukott, de a káplánoknak a folyosóhoz való kulcsa az iroda helyiségében a falon volt felakasztva, ezen kulcs segítségével Czellik felnyitotta a folyosó ajtót, s itt megtalálva a lakoszoba kulcsát, bement a prépost hálószobájában s ott pénz után kutatott, de munkájában meglepte a 13 éves eselőd, kinek feltűnt a kocsisnak a folyosón kinn hagyott papucsa. A megszeppent Czellik rendbe hozta a szobát s mindent becsukva dolga után nézett, de a cselédlány által értesített papok kérdéseire bevallotta, hogy pénzt keresett. Bekisértetett a csendőrséghez, hol jegyzőkönyv felvétele után szabadon bocsájtották.

(Egy félmillió pör vége.) Kis Kérről írják: Kis-Kér községet még a Németországból bevándorolt németek alapították 1786-ban a kulai kir. kincstári uradalom birtokán. 1812—1836-ig egy Falkenstein Frigyes nevű árvaatya alaposan megdézsmálta a község árvapénztárát, ugy anyyira, hogy az 1838-ban foganatosított vizsgálat a kamatokkal együtt 36450 váltó forintot hiányt állapított meg, melyet a földesur kincstári uradalom be is hajtott és a hiány törlesztésére fordított. De Kis-Kér község mint erkölcsi testület e hiány megtérítésére magát jogilag kötelezettnek soha sem érezte és követelését, mely azóta 253 575 forintra vagyis több mint félmillió koronára szaporodott, egyre szorgalmazta, annyival is inkább, mert a sikkasztás csak is a kincstári uradalom lanyha felügyelete és mulasztása mellett volt lehetséges. A félszázados pör mar roppant teherré sujtotta a községet, ugy, hogy az utolsó 12 év alatt 78 család vándorolt ki. Legutóbb a község dr. Schneider Károly bács-kulai ügyvéd utján egyezkedésre kérte Széll Kálmán miniszterelnököt, a ki aztán 100.000 koronát ajánlott meg a községnek, oly föltétellel, hogy a kincstár

ezt 30 nap alatt a község pénztárába befizeti. Kis-Kér elfogadta ezt az ajánlatot és így aztán elmondhatja magáról, hogy Kis-Kér, most már nem kér.

(A petroleum lámpa áldozata.) Janovits Mária szabadkai lakosnő nem okult a saját baján. Ezelőtt két évvel történt, hogy elejtette az égő petroleum lámpát s egy pillanat alatt lángborította az asszony szoknyáját. Csak a gyors segélynek köszönhette, hogy össze nem égett. A napokban ismételtelen megeseett vele az a szerencsétlenség, hogy elejtette az égő lámpát, amely ruháját lángba borította. A szerencsétlen asszony kirohant az udvarra s belevetve magát a sertésöl melletti sárba s addig fetrengett abban, amíg a tüzet sikerült neki eloltania. Az előhívott orvos gyógykezelés alá vette a súlyosan összeégettet, de életbenmaradásához kevés a remény.

(Hamis egyforintosok) vannak forgalomban Zentán; valószínű, hogy ott helyben, vagy a közvetlen szomszédságban készülnek a hamis, onból készült egyforintosok, mert igen sok van belőlük forgalomban Zentán. Alig van üzlet, a hol a hamisítóknek ne sikerült volna 1—2 darabon tul adni.

(Bepörölt község.) A szabadkai törvényszék előtt igen érdekes pör van folyamatban. A télen történt, hogy Fekete Szilveszter szabadkai lakos Pacséron járt és éjnek idején a fűtecsán végig vonuló árokba esett s ott meg is halt. Az elhunytak özvegye bepörölte Pacsér községet 24.000 korona kártérítés erejéig és pedig azért, mert a község mulasztása folytán történt a halálos szerencsétlenség, miután az árok mellett korlátokat nem alkalmazott. Ebben az ügyben volt a helyszíni szemle szombat délelőtt; Czimmer Rezső vasuti mérnök volt a szakértő, akinek az volt a véleménye, hogy a szerencsétlenségnek okvetlen be kellett következni, miután az árok hóval volt telve és az elhunyt nem láthatta, daczára annak, hogy józan állapotban volt, a gyalogut mellett elvonuló 5 méter mély árkot. A szabadkai törvényszék most már meghozza az ítéletet, melyet nagy érdeklődéssel várnak.

(Öngyilkos öregember.) König Antal apatini földbirtokos, 75 éves ember, szombaton forgópisztolylyal agyonlőtte magát. Az öngyilkosságot gyógyíthatatlan betegsége miatt követte el.

(Szerencsétlenség a rendőség börtönében.) Lehoczky Mátyás adai lakos a hétfőn délutáni vonattal Szabadkára érkezett. Betért egyik kocsimába, ahol alaposan berugott. Az utczán garázdalkodott, miért is a rendőség bekisérte. Részeg állapotban leült egy székre, ahonnan leszédült és fejét valami éles tárgyhöz vágta. Az előhívott mentők bekötözték a sebet és a rendőség ma vissza tolonczolta illetőségi helyére, Adára.

(Tolvaj tamburás.) Jaksa Mátyás tompai lakos Németh Albert kocsimájában alaposan berugott, kiment a kocsma udvarára, ott elesett és elaludt. Ezt felhasználta Bucsek József tamburás és kivette zsebéből 80 koronát tartalmazó pénztárcáját. A rendőség a panasz folytán megindította a nyomozást s a pénztárcát meg is találta a tamburásnál, a ki beismerte tettét, de azt állítja, hogy csak 20 kor. volt benne.

(Öngyilkossági kísérlet.) Zentán özv. Megadja Istvánné gyufaoldattal akarta magát megölni. Keveset ivott belőle és így szándéka nem sikeült. A megejtett vizsgálat alkalmával nem védekezett, hanem kereken odamondta, hogy ő életével önönmaga rendelkezik és hogy azért tette, mert férje után, ki a városnál irnokoskodott — daczára, hogy kétszer is folyamodott segélyért — semmit sem kapott.

Irodalom.

„A KERT“ f. évi november 1-én megjelent 21. száma a következőket tartalmazza: Konyhakertészet. Zádor Gyula: A tengeri-törésről. Pölcz Imre: A konyhakerti magvakról. Mauthner Ödön: Petrezselem zöldje télire. Gyümölcsészet. Angyal Dezső: Áttetsző fehér alma. M. R.: Jégverte és vihartépkedte gyümölcsfák szakszerű kezelése.

